

Eine Melodie im Wind
Und aus der Erde singt das Kind¹.

Rammstein
«Spielübr»

Я більше не можу стерпіти такого божевілля.
Знову ця диявольська мелодія, яка ніколи не припиняється. Вона постійно лунає в моїх вухах. Вона виштовхує мене зі сну та заколисує перед світанком. Вона весь час повторюється — добігши кінця, прямує на нове коло. Завжди, знову і знову. Вона зводить мене з розуму. І так без упину...

Тихенька мелодія зчеплення металевих вушок на поворотному валу. Тоненький, немов дитячий, голосок налаштованих на певний тон язичків. Таємнича музична скринька із захованими спогадами мого життя. Її голос став нестерпним нагадуванням про лихо.

Мелодія, просякнута смертю. Ви чуєте її? Ні?

Тоді вислухайте мою коротку оповідь. Історію життя, розірваного навпіл. І хай мій охриплий голос, насичений болем, не лякає вас. Трагедію батька, що втратив сина, не збагнути нікому.

¹ Звучить мелодія на вітрі —
Співа дитина з-під землі.

Мене звати Віктор Рубан. Я — годинникар.

Як і мої батько та дідусь, я свідомо вибрав цю професію. Традиції для нашої сім'ї були не порожнім словом. Думаю, мій син теж мав стати майстром. Володарем часу, годинникарем. Якби все склаалося по-іншому. Стрілки годинника ніколи не повернути навспак.

Можливо, вас це здивує, але мене з дитинства вабили годинники. Жодної електроніки. Тільки ці маленькі механізми, триби та пружини. Тонкі стрілки, що, мов бігуни, наздоганяють одна одну. Химерні циферблати. Милозвучне, щосекундне цокання, наче копитцями по гладкій бруківці. Механізм, що оживає від легкого дотику.

Прошу вас, запам'ятайте назавжди: механічні годинники приховують душу. Вони наче люди — живі, дихають. Їхні серця тихо б'ються, варто тільки прислухатись. Ці механізми з ледь чутним скрипом народжуються під вправними пальцями майстра. Іноді їм замінують органи, пересаджують серця, натягують вени-пружини. І вони, як люди, старіють. Годинники теж помирають на самоті, заховані у трунах-футлярах.

Вони часто розповідають історії про своїх власників. Зберігають таємниці, мовчать про трагедії. Свідки епохи «живого заліза та рушійної пари», про яку наші діти, на жаль, ніколи не дізнаються. Не відчують запаху мастила на своїх пальцях. Не спізнають «смак» сектора з вольфрамового сплаву. Історія — наука мертвих, вона не має почуттів.

Ох, почуття. Емоційна дифузія молодості. Невивчений клубок нервових хитросплетінь, захованих глибоко

всередині. Каталізатор вічного двигуна. Почуття — це щось чисто людське, невидиме. Щоб не повертатись, я одразу скажу вам одну важливу річ. Поки що зі світлих сторінок книги мого життя. Щось дивне та хороше. І так, мова піде про жінку.

Я одружився у вісімнадцять. Щасливий випадок — інакше це не назвеш. Доля сама привела її до мене. За руку, неначе малечу, що ступає перші непевні кроки. Відтоді я повірив у стару, як Божий світ, істину: по-справжньому ми закохуємося лише раз, а далі — шукаємо копії. Немає на світі двох механічних годинників, що йдуть синхронно. Різниця в наносекунду однаково залишається різницею.

Того червневого ранку було спекотно. Невеличкий вентилятор зламався, сорочка прилипла до спини. З чола струмками стікав піт, заливав очі. Щохвилини доводилося протирати скельця окулярів. Дрібна незручність для чотириоких. Замовлень була ціла гора, а часу, як завжди, обмаль.

Озвався дверний дзвінок. Хтось зайшов. Я далі порався біля дрібних механізмів, не піднімаючи очей. Зі стуку каблуків дійшов висновку, що зайшла жінка. Невисокого зросту, з короткими ногами. Ритмічні кроки інтервалом у децисекунду.

— Добридень! — відлуння прокотилося кімнатою.

Відповіді не було, тільки розмови сотень годинників. Змагання стрілок, безперервний коловорот часу.

— Хтось мене чує? — невпевнено спитав жіночий голос.

Я не припиняв працювати. Роботи-бо було по самісіньке горло, під зав'язку. Не повертатися ж чоловікові на кожне

жіноче слово. Такого, їй-богу, світ не бачив. А то ще нена-роком можна й закохатися.

— Агов, тут є хтось живий?!

— Тільки годинники — і більше нікого, — фраза видалась мені епічною. — З привидами я познайомлю вас пізніше.

Вона підстрибнула з переляку. Обличчям пробігла ледь помітна тінь страху, щоки залив рум'янець. Цілком можливо (хоч вона так ніколи й не визнала), що тоді мене послали під три чорти.

— Ви мене злякали! — мовила дівчина.

— Це входило в мої зловісні плани, — я спробував усміхнутися. — Відлякувати клієнтів. Бачите, — розвів руками, — черги до мене кілометрові, ніде й проломитися.

— Аякже, вам це вдалося, — кивнула вона. — А з годинниками ви поводитесь так само вміло, як і лякаєте дівчат?

— Ви не повірите, але я вмію з ними навіть розмовляти. Іноді вони нашіптують мені багато цікавого.

— Ніколи й не думала, що годинники такі балакучі.

Скепсису їй не бракувало, на відміну від почуття гумору. А можливо, то з мене вийшов кепський комік. Скажу вам так: технічний — не театральний, там не до жартів.

— Вони вміють не тільки розмовляти, — продовжив я, — а й слухати і розкривати секрети. Хочете, розповім щось про вас?

— Інтригуєте, — тепер вона нарешті всміхнулась. — А давайте, спробуйте.

— У вас поламався годинник, — я не зводив з неї очей, — і його потрібно полагодити. Правда ж?!

— Аніскілечки, — вона зайшлася сміхом, а я почувався цілковитим йолопом. — Не ображайтесь, але Нострадамус із вас кепський. І то дуже!

Ми обоє засміялися. Давно я так щиро не реготав. Аж дивно.

— У чому тоді проблема?

— Зараз покажу!

Вона відкрила сумочку й почала щось там вишукувати. Жіноча сумочка — це ще та скринька Пандори. Нікому не відомо, що в ній заховано: невелика косметичка чи ціла ракетна боєголовка.

— Ось, проблема в цьому.

У її руці опинилась коробочка, загорнута в цупкий папір. Дівчина обережно зняла обгортку.

Під тоненькими пальцями тьмяно зблиснули відполірованим деревом характерні обриси предмета. Час позбиткувався з корпусу, лишивши невеликі острівці плям. Тихо скрипнувши, переді мною з'явилася серцевина механізму — вкрита, мабуть, столітньою іржею, з вирваними та пошматованими металічними нутрощами.

Від побаченого закортіло прокусити собі губу до крові. Забута механічна іграшка з позаминулого століття!

«Овва, музична скринька! — вискочила сама собою, мов недолуга телевізійна реклама, гарячкова думка. — До біса, я нізащо її не відремонтую! Я — годинникар, а не чарівник. Цей мотлох не кахикне більше жодної ноти».

Я дивився на дівчину. Вона — на зламану музичну скриньку. Мені захотілося, щоб ця мить тривала вічність. Щоб усі годинники світу одночасно вийшли з ладу й ніколи більше не запрацювали.

— Там-там-дам, дам-дараб-бабам-бабам! — з комічною гримасою я розвів руками. — А де музика?!

— От у цьому й проблема, — відвідувачка важко зітхнула.

Тоді я вперше помітив важливу деталь, що змінила все моє життя.

Очі дівчини вилискували відтінком ранкової кави та глибиною Маріанської западини. Вони п'янили сильніше за добре витримане вино. Вони гралися зі мною, і в цій нерівній грі мені не судилося вийти переможцем. Король здався в полон без бою. Ви, напевне, подумаете, що я меланхолійний дурень, але саме тієї миті я захотів з нею одружитися.

— Музики немає, скринька зламалася. — За секунду два темні озерця затягували мене під воду, і я не опирався. — Вона дуже дорога мені... Бабусин подарунок. Коли мені виповнився лише рік... а бабусі...

— Подарувала її бабуса, — продовжив я за неї. — Вона старша за нас обох разом узятих.

— Угу, так воно і є, — після короткої паузи дівчина спитала: — Ви зможете полагодити?

Я кілька секунд просто дивився на неї. Закарбовував у пам'яті мить. Запам'ятовував кожну рису її обличчя. Милувався миттєвим образом, який через кілька хвилин міг зникнути назавжди. Байдуже, що я ніколи не лагодив музичних скриньок.

— А хіба в мене є вибір?! — я взяв столітню іграшку без жодної надії на вдалий результат.

Покрутив, пильно придивився. Визнаю, усе це було на-вмисно, щоб хоч трохи потягнути час, зібратися з думками.

А тоді несподівано ляпнув, як мені здалося, невиправну дурницю:

— Чи можна вас кудись запросити? — чомусь хвилювання переповнювало мене. — Так би мовити, на побачення, — я м'явся, мов першокласник біля дошки, розтягуючи кожне слово. — В суботу ввечері ви вільні?

— Мені здається, кріпачину скасували ще в ХІХ столітті, — відповіла вона невимушено й дещо задержувато. — Відтоді я вільна та незалежна, емансипована. Але...

— Але?! — перепитав я.

— В суботу я працюю до восьмої. Потім іду на...

— І жодних винятків? — швидко перебив я її. — Навіть якщо планета Земля зійде з орбіти? Чи нас завоюють немилосердні годинники-термінатори?!

Можливо, я молотів усілякі дурниці, що не трималися купи. Зате це працювало! Головне, щоб дівчина завжди усміхалася. Так їй важче відмовити.

— Ви ще той жартівник, — на частку секунди вона замислилась, а тоді продовжила: — Хіба що до цього часу ви відремонтуете мою іграшку. В такому разі я готова кинути все на світі й чекати вас після роботи.

— У суботу я працюю до четвертої.

— Значить, часу у вас не так і багато, — вона підморгнула мені й вийшла на вулицю. Навіть не попрощавшись.

В суботу ввечері я таки зателефонував їй. Кілька гудків, потім її: «Алло, хто це?». Я мовчав. Тихенько завів музичну скриньку. Важко зітхнув.

За секунду у слухавці забриніла мелодія. Тоді вона стала передвісником найщасливіших змін у моєму житті.